

SZAKDOLGOZATI TÉMAVÁZLAT

(Szövegszerkesztővel töltendő ki! Benyújtandó pdf formátumban 1 példányban)

Hallgató neve:	Hontvári Balázs
Neptun kódja	ADJTSZ
Munkarend	Nappali
Szak/specializáció	Gazdaságinformatikus szak/ Pénzügyi informatikus specializáció
Értesítési címe:	2162, Órbottyán Harang utca 39.
Telefon (mobil)	+36 30 738 3725
e-mail címe:	balazs.hontvari@gmail.com
A szakdolgozat címe:	Internetes felhasználók sütikkel kapcsolatos tájékozottsága
A szakdolgozat készítésének helye:	
Vállalat neve:	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
Vállalat címe:	1015 Budapest, Ostrom u. 23-25
Külső konzulens	
Neve, beosztása:	Lencsés Gábor, Informatikai biztonsági felelős (NMHH)
E-mail cím, telefonszám:	lencses.gabor@nmhh.hu , +36 30 951 5829

A szakdolgozat részletes vázlata:

Motiváció, aktualitás

Napi szinten látogatunk weboldalakat, ahol az első dolog, ami fogad minket az természetesen az adott oldal sütiszabályzata. Egyszerű, mégis idegesítő felugró ablakok, sütitkel kapcsolatos kérdésekkel. Őszintén bevallva nem igen olvastam el soha, hogy pontosan mit is fogadok el, pedig a saját adataimról, nyomon követésemről, felhasználói adatvédelmemről van szó. Tudatlanságomon megdöbbenve céloomul tűztem ki, hogy jobban megismerjem a sütitket és a velük kapcsolatos tájékozottságot.

A sütitkel kapcsolatos kérdések többségében zavarodottságot, félelmet keltenek az átlagos felhasználókban. Véleményem szerint kevesen tájékozottak ezen témával kapcsolatban, pedig a saját adatvédelmükről, adataikról rendelkeznek minden egyes oldalra való belépéssel. Így azt gondolom, hogy érdemes ezen témán belül kutatni, hogy az emberek milyen szinten tájékozottak, milyen véleménnyel rendelkeznek a sütitkel kapcsolatban.

Célok

Szakdolgozatom fő célja, hogy kérdőívezés segítségével megvizsgáljam, hogy az átlagos internetes felhasználók tisztában vannak-e azzal, hogy mibe egyeznek bele a sütiszabályzat elfogadásával. Egyáltalán foglalkoznak-e a sütiszabályzattal, vagy csak elfogadják, hogy tovább léphessenek? Esetlegesen mivel lehetne motiválni a felhasználókat, hogy körültekintően mindig kiválasszák a számukra megfelelő sütitket, ha egy új oldalra lépnek be?

Szakdolgozatom további céljai, hogy egy átfogó képet gyűjtsak a sütitkről, bemutassam előnyeiket és hátrányaikat, működési elvüket, valamint bemutassam a bennük rejlő adatvédelmi kockázatokat és a velük kapcsolatos tájékozottság fontosságát.

Önálló, elemzői munkaként kérdőívezés keretében szeretném felmérni az átlagos emberek tájékozottságát a sütitkel kapcsolatban, majd az eredmények elemzésével következtetéseket levonni.

Hipotézis

Hipotézisként az alábbi mondatot fogalmaztam meg:

(Ahogy egyre mélyebben elemzem a témát, előfordulhat, hogy a hipotézisem változik, új hipotézis keletkezik)

A magyarországi internetfelhasználók többsége nincs tisztában azzal, hogy mibe egyeznek bele a süti szabályzat elfogadásával.

Kérdőív

Kérdőívem célja, hogy 10, maximum 20 kérdés keretében felmérjem a magyarországi átlagos internetfelhasználók sütikkel kapcsolatos tájékozottságát, majd ezen eredményeket elemezve következtetéseket vonjak le.

Technikai megvalósítás szempontjából Google Űrlapok használatát tervezem.

Szakirodalom

Szakirodalomként főként idegen nyelvű könyveket, kutatásokat és cikkeket tervezek felhasználni, főként digitális platformokon keresztül, például: Google scholar, Core.

Tervezett cím: Internetes felhasználók sütikkel kapcsolatos tájékozottsága

Szakedolgozat vázlata:

1. Bevezetés
  - 1.1 Téma aktualitása és motiváció
  - 1.2 Alkalmazott módszertan(ok), célok és hipotézis meghatározása
2. Sütikről általánosan
  - 2.1 Rövid történeti áttekintés
  - 2.2 Fajtáik
  - 2.3 Működésük
  - 2.4 Előnyeik és hátrányaik
3. Sütik adatvédelmi kockázataik
  - 3.1 Adatvédelmi kockázatok
  - 3.2 Tájékozottság fontossága
4. Jogi háttér röviden
5. Hétköznapi emberek sütikkel kapcsolatos tájékozottsága
6. Összefoglalás

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó pdf formátumban 1 példányban)

Internetes felhasználók sütikkel

kapcsolatos tájékozottsága

szakdolgozat címe

Hontvári Balázs

Hallgató neve

Nappali/Gazdaságinformatikus/Pénzügyi informatikus

Napjainkban egyre felkapottabb témák lettek az internetes felhasználók sütikkel történő nyomon követése, a harmadik féltől származó sütik, valamint a felhasználók adatainak védelme. Szakdolgozatom célja, hogy átfogó képet nyújtson a http-sütikkel kapcsolatosan, valamint kérdőív segítségével felmérjem a magyar internetes felhasználók sütikkel kapcsolatos tájékozottságát, sütikkel kapcsolatos szokásaikat. A szakdolgozat két fő részre került felosztásra. Az első rész célja, hogy átfogó képet nyújtson a sütikről. Ezen részben ismertetésre kerül a sütik rövid története, illetve, hogy eredetileg milyen céllal hozták létre őket. Az első rész szintén tartalmazza a működésüket, csoportosításukat, valamint előnyeiket és hátrányait a felhasználók szemszögéből. A csoportosításnál három fő szempont szerint kerülnek bemutatásra a sütik: élettartam, funkcionalitás, valamint származásuk szerint. Az előbb felsorolt csoportosításon kívül bemutatásra kerülnek a zombi sütik, biztonságos sütik, valamint a http-only sütik is. Az első fő rész zárásaként adatvédelmi szempontból kerülnek bemutatásra a sütik, illetve magyarországi, valamint európai uniós jogi háttérükről is szó esik röviden. Ezen fejezetben szóba kerül a GDPR, e-Privacy irányelv, Infotörvény, valamint a jövőben megjelenő e-Privacy rendelet. A második fő rész a kérdőív elemzését tartalmazza, amellyel igyekeztem felmérni az átlagos internetes felhasználók sütikkel kapcsolatos döntéseiket, tájékozottságukat. A kérdőív 17 kérdésére kapott válaszokat (112 kitöltés) 18 diagrammal és egy táblázat segítségével igyekeztem átláthatóbbá tenni. A kérdőív elemzésének befejezésével az összefoglaló fejezet zárja a szakdolgozatot.

Összességében, a beérkezett válaszok alapján a magyar internetes felhasználók féltik a személyes adataikat és döntő többségben privátnak is tekintik őket. Ezen eredményeket részletesebben a szakdolgozat 15. sz. ábrájáról lehet leolvasni. A kérdőív eredményei alapján a felhasználók többsége megbízik a weboldalak biztonságában, azonban vannak kételyeik. Böngészők használatával kapcsolatosan kimagaslóan a Chrome böngésző bizonyult a leghasználtabbnak és legkedveltebbnek, azonban az eredmények alapján a kitöltők kevesebb mint 50%-a használja csak ki a böngészők által nyújtott süti kezelési lehetőségeket. A beérkezett válaszok alapján a felhasználók töredéke, mindössze 11,6%-a törli gyakran a felhalmozódott süti böngészőjükből, legnagyobb részben ritkán törlik őket. A kitöltők süti elfogadásával kapcsolatos döntéseiket a tájékozódás hiánya és minden süti elfogadása jellemezte a legjobban. Egy új weboldal meglátogatása során a kitöltők többsége soha, vagy csak ritkán olvassák el az adott weboldal süti kapcsolatos tájékoztatóját. A három fő ok, amiért soha, vagy csak ritkán olvassák el azokat: túl hosszúnak tartott tájékoztató, időspórolás, a felhasználók érdektelensége. A kitöltők többsége felismerte és tisztában van a harmadik féltől származó süti feladataival, veszélyeivel. A 2. sz. táblázatnál a kitöltőknek el kellett dönteniük, hogy a kérdőívben szereplő állítások igazak, vagy hamisak. Ezen táblázat eredményei alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a kitöltők többsége tisztában van a süti feladataival, céljaival, felhasználásával, azonban a technikai jellemzőiket érintő kérdések terén bizonytalanság jellemzi a kitöltőket. Ezen eredmények és következtetések alapján igyekeztem előhozakodni néhány javaslattal, amely javíthatná a felhasználók tájékozottságát. Az eredmények alapján ritkán jellemzi tájékozódási hajlam a felhasználókat egy új weboldal meglátogatása esetén, valamint a legtöbb felhasználó elfogad minden süti. Véleményem szerint a felhasználókat zavarhatja a beleegyezési ablak és fárasztja őket a minden alkalommal új weboldal meglátogatásából fakadó beleegyezés kérés, így csak ingerből érkezik a válasz. Esetlegesen megoldást jelenthet erre egy gyorsabb és leegyszerűsített beleegyezési ablak, ahol 3 opció lenne lehetséges: elfogadja az összes süti, elutasítja az összes süti, kiválasztja, hogy mely süti szeretné elfogadni és elutasítani. Ez az opció számos weboldal létezik már, de a legtöbb esetben az összes süti elfogadására, vagy az elfogadni kívánt süti kiválasztására van csak lehetőség.

A süttikkel kapcsolatos választások egységesítését kielégítő megoldásnak tartom. A süti tájékoztatókat felhasználóbarátabbá lehetne tenni piktogramok használatával, így lehetséges, hogy többen olvasnák el azokat. Felhasználók szemszögéből úgy vélem, hogy legalább azon oldalak süti tájékoztatóját tanulmányozniuk kellene, amelyet gyakran látogatnak és erre valamiféle módon a figyelmüket is felhívni. Történetesen megoldásnak érzem még, a rövid és tömör oktatóvideók használatát is, amely nagy vonalakban tájékoztatná a felhasználókat a süttikkel kapcsolatosan, a süti jogi háttéréről, illetve útmutatást nyújtana a felhasználók számára. A tájékoztató videókat szintén egységesíteni kellene, hogy ne legyenek eltérések a videók hosszában, illetve azok minőségében.